

Hmeljarski vestnik

Glasilno Hmeljarskega društva za Dravsko banovino v Žalcu

Izhaja mesečno enkrat — v hmeljski sezoni tudi večkrat v neobveznem obsegu
Člani Hmeljarskega društva plačujejo naročnino s članarino

Štev. 7.

Žalec, dne 1. julija 1935

Leto II.

Boj tudi živalskim škodljivcem hmeljske rastline

V 3. šte. našega glasila iz m. l. smo obširno razpravljali o vsakoletnem, neljubem, jako nadležnem gostu naših hmeljskih nasadov — o bolhaču ter navedli tudi nekaj obrambnih sredstev, izmed katerih se je kot najbolj učinkovito izkazalo le »**polvo**«, t. j. prah, ki ga izdelujejo le na Angleškem in je zelo drag.

V tekočem letu je Hmeljarsko društvo vporabljalo v boju zoper bolhača tudi »rotenoks«, črnkast prašek, ki ga izdeluje dr. P. Kubelka — Praha VII. in ga prodaja po čK 35.— za 1 kg — t. j. cena brez carine in voznine. Hmeljarji, ki so ga brezplačno dobivali v preizkuševanju, so bili z uspehi prav zadovoljni. Z rotenoksom poprašeni bolhači so se začeli začetkoma nemirno gibati; postajali so kakor omotični, lezli proti robovom listov, padali na zemljo ter navidezno poginili.

Drugo sredstvo zoper bolhača je dobilo Hmeljarsko društvo od Kemične tvornice v Bohuminu brezplačno s prošnjo, naj bi delali naši hmeljarji poizkuse z njim. Sredstvo se imenuje »**drepin**«, to je beli prašek, ki se trosi po rastlinah, ki jih napada bolhač. V to svrhu nalašč izdelan razprašilnik je iz pločevine izdelana, lijaku podobna posoda, ki ima na spodnji strani luknjičasti pokrov. V luknjicah so lahko pritrjeni po 10 cm dolgi volneni konci. Na zgornji strani ima posoda primeren držaj. Vsa posoda je kakih 25 cm dolga ter ima na spodnjem koncu 10, na zgornjem pa 3 cm v primeru. Take razprašilnike izdeluje žalski kleparski mojster, gosp. Martin Kovač po ceni Din 38.— za en komad.

Kakšni pa so bili uspehi z drepinom? — Izmed hmeljarjev, ki so delali poizkuse z drepinom, sta bila dva z uspehi zadovoljna, dva pa ne. Eden izmed teh je prinesel v društveno pisarno popisani pazpršilnik z drepinom in **živimi** bolhači ter s tem dokazal, da sredstvo ne deluje. Ko se je to povedalo zastopniku tovarne, ki izdeluje drepin, g. inž. Prouzi, se je zasmejal in rekel: »Kako bodo bolhači mrtvi, ko vendar ne žerejo drepina, ki je hud strup. Ako pa bolhači zavžijejo z drepinom poprašene dele hmeljske rastline, potem sigurno poginejo.«

Drepin bodo izdelovali v Subotici in bo sigurno ceneje, kot uvodoma navedeni rotenoks.

Zoper bolhača se uporablja tudi eklatin.

Prvenstvo izmed živalskih škodljivcev hmeljske

rastline pa zavzema rdeča pršica — rdeči pajek, dasi ni pravi pajek, nego le njegov sorodnik. Rdeča pršica povzroča takozvani **bakreni palež**, ki se širi prav naglo v smeri, kakor veter piha iz nasada v nasad. Hmeljarji pravijo ob taki priliki: »Hmelj gori!« Opravičeno se tega požara tudi boje.

Vsled tega in ker hmeljarji obilokrat zamenjujejo bakreni palež s solničnim, je nujno potrebno, da podamo nekaj pojasnil glede prvega.

Solčni palež povzroča pomanjkanje mokrote in se prikazuje na vseh rastlinah. Listje polagoma rumeni, veni in naposled odpade.

Zanesljivi znaki bakrenega paleža, ki ga v prvi vrsti povzroča huda vročina in suša, so pa: bakreno-rjavkasta barva listov, njih zakrivljenost in nežna pajčevina med listnimi rebri na spodnji strani. Z drobnogledom se pod pajčevino razločujejo male, premikajoče se živalce — pršice — ki so rumenkaste, zeleno-rumenkaste, včasih tudi rdečkaste, naposled pa, ko se pripravljajo za prezimovanje, lepo rdeče barve, po kateri imajo tudi svoje ime. Pod zaščitno pajčevino izvršujejo pršice svoje pogubonosno delovanje, ko z izsesavanjem soka uničujejo liste, pozneje pa tudi kobule, kamor se naposled tudi prestavljajo. Pršice se prav naglo pomnožujejo in se najdejo pod zapredkom dorastle pršice, njih jajčeca in ličinke, njih kožice in blato. Pri hudi vročini se pršice prav hitro prestavljajo od lista na list, od rastline na rastlino in od nasada na nasad. Če pa vročina popusti, zlasti če več dni zaporedoma dežuje, se pomnoževanje pršic očitno ustavi.

Pršice polagajo poleti brezbarvna ali svetlozelenkasta jajčeca, iz katerih prihajajo drobne ličinke, ki začno takoj svoje pogubonosno delo s sesanjem. Ličinke se večkrat levijo in se v kratkem času preobrazijo v pršice, ki so komaj ½ mm dolge ter imajo s posameznimi ščetnicami obraščeno trupelce in osem kocinastih, veččlenskih nožic.

Zarod prezimuje v obliki rdečih, debelolupinastih zimskih jajčec, katere polaga samica bodisi pod skorjo ali v razpokline hmeljskih drogov, v zemljo okoli korenike ali na druge varne kraje, kjer prezimujejo tudi dorastle samice.

Kakor pri vseh škodljivcih imamo tudi pri pršici neposredno in posredno učinkujoča obrambna sredstva. Med prve štejemo brizganje ali škropljenje z najrazličnejšimi brozgami, med druge pa v prvi vrsti nadomestitev drogov z žico, uničevanje vseh odpadkov potom ognja, uničevanje pršičnega zaroda v hmeljskih drogih potom ognja ali vode.

Neposredno ali direktno učinkujoča obrambna sredstva ne le proti pršici, nego tudi proti vsem drugim živalskim škodljivcem, kakor so uši, stenice so pa brozge, ki jih izdelujemo iz arborina, garkona, afidona, tobakovega ekstrakta, kvasije ali mušne trske, nosprasena, nosperita, nosperala, gralita, solbarja in drugih. Teh sredstev je toliko, da se hmeljarji težko odločijo za eno ali drugo. Največkrat se poslužujejo $\frac{1}{2}$ —1% brozge iz tobačnega ekstrakta ali 1% brozge iz kvasije ali 1% brozge iz nosprasena, ki obenem učinkuje proti peronospori, ker vsebuje tudi bakreno galico.

Brozga iz tobačnega ekstrakta se izdeluje tako-le: $1\frac{1}{2}$ —2 kg mazavega mila se raztopi v 3—4 l vroče vode. Ko se je to zgodilo, se vliva med vednim mešanjem $\frac{1}{2}$ —1 kg tobačnega ekstrakta. Mešanici se potem dolije toliko vode, da je vsega skupaj 100 l.

Brozga iz kvasije se izdeluje tako-le: 1 kg kvasije se v 10 l vode povre in pusti potem stati 24 ur. Izvarku kvasije, ki se je precedil, se doda potem $1\frac{1}{2}$ kg mazavega mila, ki smo ga poprej raztopili v 10 l vrele vode. Ko se je vsa tekočina temeljito pomešala, se ji doliva toliko vode, da je vsega skupaj 100 l.

Enostavna je prireditev 1% brozge iz nosprasena, ker je treba 1 kg tega sredstva polagoma raztopiti v 100 l vode. Nosprasen se dobiva pri Kmetijski družbi po Din 30.— za 1 kg.

Gosp. Milko Senčar — Ptuj izdeluje žvepleno-apnovno brozgo, ki se tudi priporoča v zatiranje živalskih in rastlinskih škodljivcev naših kulturnih rastlin zlasti proti rdečemu pajku. Uporablja se 2%, 2½% in 3% brozga.

Za škropljenje se vobče priporoča uporaba mehke vode.

Škropljenje ali brizganje proti vsem škodljivcem se mora **pravočasno** in **pravilno** izvrševati. Največkrat čakajo hmeljarji toliko časa, da že vsa »hiša gori« — in se šele potem lotijo obrambnega dela. To velja posebno glede pršic in uši, po katerih se začenja listje kriviti in zvijati na znotraj, da dobivajo sovražniki tam varnejše zavetišče, kjer jih brozga le težko doseže.

Velevažno je tudi **pravilno pripravljanje** obrambne brozge. Kdor jo dela slabejšo kot je predpisano, ta bo delal brez uspeha, kdor jo dela pa močnejšo, ta si bo pa le škodoval, ker bo listje osmodil.

Pri obrambnem delu zoper **živalske** škodljivce si moramo prizadevati, da zadenemo spodnjo stran listov z močnim curkom, da doseže in ugonobi brozga zavarovanega sovražnika.

Škropljenje se mora izvrševati pri mirnem vremenu, ne na vse zgodaj, ko je še rosa na rastlinah in ne v hudi vročini.

Nujna bi pa bila odredba Ministrstva poljoprivrede, da določi po svojih strokovnjakih izmed nebroj obrambnih sredstev ona, ki so najučinkovitejša in kojih pripravljanje je čim enostavnejše in so domačega porekla.

Zavedne slovenske hmeljarje pa vljudno naprošamo, naj vendar že opuste »špicanje« in naj se poslužujejo slovenskega **brizganja** ali **škropljenja**,

upoštevajoč dejstvo, da tisti, ki samega sebe ne spoštuje, pripravlja podlago tujčevi peti.

Stanje hmeljskih nasadov in tržna poročila

Žalec. V mesecu juniju ni prišlo na našem hmeljskem trgu za letnik 1934 do nobenih zaključkov. Zaloge letnika 1934 znašajo še vedno 380 kvintalov. Prodalo pa se je po ceni Din 15.— 100 kvintalov letnika 1933, ki je s tem skoraj popolnoma razprodan.

Stanje nasadov v našem hmeljskem okolišu je zadovoljivo, vendar je opaziti poleg lepo razvitih tudi zaostale in slabotne nasade. Vsled suhega vremena se peronospora ni mogla dalje razvijati, vendar se večina hmeljarjev zaveda, da lahko vsak čas nastopi deževno vreme ter nadaljuje s škropljenjem nasadov, kar je edino pravilno. Sporadično se je pojavila od živalskih škodljivcev hmeljska uš, proti kateri se z uspehom uporablja poleg 1%-nega tobačnega izvlečka in $1\frac{1}{2}$ kg mazavega mila na 100 litrov še domače sredstvo »Garkon«, katerega se prideva navadni bakreno apneni brozgi in sicer 1 paket na 50 litrov.

Hmeljarsko društvo je pravočasno vložilo prošnjo za polovično voznino hmeljskih obiralcev in prošnjo za kredit za obiranje in sušenje hmelja, istotako je opozorilo — kakor vsako leto — merodajne činitelje, da izposlujejo pri sklepanju trgovinskih pogodb s posameznimi državami uvozne olajšave z znižanimi uvoznimi carinami in potrebne kontingente za uvoz našega hmelja zlasti v Nemčijo, Francijo, Anglijo Severno-ameriške države in Belgijo, ki so največji odjemalci našega hmelja.

Prosilo se je za uvozne olajšave tudi za Nemčijo, akoravno ta država že od leta 1926. naprej ni zacarila niti kilograma našega hmelja ter se je ves naš hmelj, ki je bil nakupljen od nemške hmeljske trgovine uvažal v Nemčijo le kot transitno blago, za katero pa ni treba plačevati nobene uvozne carine! Pred letom 1926 pa je uporabljala nemška pivovarniška industrija le neznatne količine našega hmelja!

Čehoslovaška, Žatec. Zdravstveno stanje hmeljskih nasadov v žateški okolici je bilo po poročilu dr. inž. Blattny-ja v drugi polovici junija zelo dobro. Peronospore ni opaziti, pač pa se opaža dolet krilatih ušic, proti katerim se brizga. Potrebne bi bile izdatne padavine.

Letnik 1934 se je tržil po ceni Kč 1.500.— do Kč 1.650.— za 50 kg (Din 55.— do Din 61.— za 1 kg).

Nemčija. Ugodno vreme v zadnjem času je znatno izboljšalo rast hmeljske rastline, ki je dosegla v dobro negovanih hmeljnikih splošno že do $\frac{2}{3}$ žičnih naprav. Rastlina je zdrava in krepka ter poganja stranske panoge. Proti peronospori se škropi.

Ugodno vreme pa je tudi povzročilo poživiljenje na hmeljskem trgu in se je plačevalo za halertavski hmelj RM 220.— do RM 320.— za 50 kg za domačo uporabo (Din 77.— do Din 112.— za 1 kg), za izvoz pa RM 170.— (Din 60.— za 1 kg).

Francija. V Alzaciji se je močno razvila hmeljska uš, proti kateri se vrši obrambno škropljenje. Tendanca na hmeljskem trgu je čvrsta. Dosežene so bile za letnik 1934 cene Ffrs 850.— do Ffrs 880.— za 50 kg) Din 49.— do Din 51.— za 1 kg).

Belgija. Rastlina se normalno razvija in se je v zadnjem času popravila.

Na poslednji hmeljski borzi v Bruslju se je plačalo za letnik 1934 iz Poperingha bfrs 850.— za 50 kg) Din 25.— za 1 kg). Za letnik 1935 zahtevajo lastniki v predprodaji bfrs 725.— (Din 23.— za 1 kg), kupci pa ponujajo le 710.— bfrs (Din 21.— za 1 kg).

Anglija. Na hmeljskih tržiščih je kupčija nadalje mirna in je prometa le malo. Poročila iz hmeljskih okolišev niso zadovoljiva glede rasti in razvoja hmeljske rastline. Hmelj je v primeru z lanskim letom v rasti zelo zaostal.

Amerika. Toplejše vreme je zvišalo promet na hmeljskem trgu in se je tendenca učvrstila.

Hmelj je zdrav in normalen. Izgledi so, da bo konzum piva v ameriških državah znatno porastel. V prvih 4 mesecih letošnjega leta se je prodalo 11,683.131 barelov piva proti 9,394.555 barelom v isti dobi lanskega leta. Prirastek konzuma znaša torej v tem času 25%.

Konec članka inž. Teržana »Zorenje zemlje« smo morali radi pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjic.

Čuvajmo Jugoslavijo!

H M E L J A R J I

Zavarujte sebe, svoja poslopja in vse premičnine pri jugoslovanski zavarovalni banki

S L A V I J I

ki je po vsej Sloveniji najdalje poslujoč domač zavod
Centrala v Ljubljani telefon 21-76 in 22-76
Podružnice v vseh glavnih mestih države
Zastopstva v vseh večjih krajih Dravske banovine
Vsa potrebna pojasnila daje brezplačno naš
glavni zastopnik g. Jože Aubrecht v Žalcu

Pomagajte hmelju v rasti, da pride čimprej na vrh drogov

Gnojite s 16% apneno sečnino

N A R O Č A J T E P R I

Tvornici za dušik - Ruše ali pri Skladišču

Kmetijske družbe v Celju in pri g. J. Krašovcu, trgovcu v Žalcu

191/35.

8. aprila 1935.

**MINISTRSTVO FINANC
BEOGRAD.**

Z ozirom na sklep konference, ki se je vršila dne 4. t. m. v kabinetu Ministrstva financ v svrhu okrepitve plačil v nemški kliring, si usoja Hmeljarsko društvo za Dravsko banovino vljudno prositi, Ministrstvo financ blagovoli ukreniti, da se bodo tudi terjatve naših izvoznikov hmelja v Nemčijo odkupovale v bodoče le z odbitkom 3%, ne pa kakor dosedaj z odbitkom 9%.

Za društveni odbor

predsednik:

poslovodja:

Žvepleno apnena brozga

Priznано učinkovito sredstvo za uničevanje hmeljskih škodljivcev, zlasti proti rdečemu pajku, bolšicam in ušem!

Z enakim uspehom se uporablja za zatiranje trsnih, sadnih in vrtnih škodljivcev.

Izdeluje v priznано najboljši kakovosti:

Anton Jurca nasl. MILKO SENČAR
tovarna žvepljenih izdelkov, P T U J

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni hiši Narodni dom

Glavnica in rezerve
nad Din 16,200.000

Kupuje in prodaja devize in valute

Izdaja uverenja za izvoz blaga

Sprejema hranilne vloge na knji-
žice in tekoči račun ter nudi za
nje popolno varost in ugodno
obrestovaje

Podružnici:

Maribor, Šoštanj

Umetna gnojila, krmila, travna in deteljna
semena, galico, žveplo, cement, vsa sredstva
za pokončavanje škodljivcev na drevju in
hmelju, sadjarsko in vrtnarsko orodje, kme-
tijske stroje, pluge itd., specialne

škropilnice

za drevje in hmelj ter vse druge kmetijske
potrebščine oddaja najceneje

KMETIJSKA DRUŽBA

r. z. z o. z.

Skladišče v Celju

Aškerčeva ulica

(nasproti cerkve sv. Maksimiljana)

Naložili boste Vaše prihranke najboljše in najsigurnejše

v

HRANILNICI DRAVSKE BANOVINE

ker jamči za zavod ne samo znatna rezerva,
ampak tudi dravska banovina z vsem svojim
premoženjem in vso davčno močjo

Podružnica v Celju, Cankarjeva ulica 11
nasproti pošte